QUE DE L'UNIVERSITÉ
E — XVIe SIÈCLE
675

UNIVERSITÉS DE PARIS
BIBLIOTHÈQUE DE LA SORBONNE
13, RUE DE LA SORBONNE - 75257 PARIS CEDEX 05
TEL : 01 40 46 30 27 - FAX : 01 40 46 30 44

Inv. :

SIGB bibl. :

SIGB ex. :

SU ppn :

SU epn :

Cote : R XVI 675

1157207792

R. XVI 675 4°

~~U. 153~~

1346

Appellatio uniuersitatis Parisiensis.

[1517]

BIBLIOTHÈQUE DE L'UNIVERSITÉ DE PARIS

BIBLIOTHÈQUE DE L'UNIVERSITÉ DE FRANCE

ACQUISITIONS N° 17692

APPELLATIO VNIVERSITATIS PARISIENSIS.

VNIVERSIS pręsentes literas inspecturis Rector & vniuersitas magistrorũ doctorũ & scolariũ Parisius studeñ. Salutẽ in dño. Notũ facimus, ꝙ nos apd' sanctũ Bernhardũ Parisius super infrascriptis & alijs nostris negotijs agẽdis p iuramentũ, cõuocati et cõgregati, modo & forma cõtentis in q̃dã codice papireo, cuius tenor inferius describit & inseritur prouocauimus & appellauimus prouocamus & appellamus. Cui⁹ quidẽ codicis papirei tenor sequitur, & est talis Præmissis expresse protestificationibus, ꝙ contra vnam sanctam catholicam, & Apostolicam ecclesiam, quam totius orbis esse magistrã, & obtinere principatũ credimus, sanctęq; sedis Apostolicę auctoritatẽ, ac sanctissimi dñi nostri Papæ bene consulti potestatem nihil dicere intendimus, si quid ex lubrico linguę forsan male dictum sit parati emendare. Sed qm̃ is qui vices dei gerit in terris, quẽ Papam dicimus, quãuis a deo potestatẽ immediate habeat, p hanc potestatem non impeccabilis efficit, nec potestatẽ peccãdi accepit Ita vt siqd qd' iniustũ est faciendũ esse pręceperit pacienter sustinere debeat si non fiat quod ei praua fuerit insinuatione suggestũ, eiq; parendũ nõ sit, si quid contra diuina præcepta statueñ, S. decreuerit. Immo ei resisti iure põt, ꝙ si illi potentũ auxilio falsa forsam suggestione, vl' min⁹ sano consilio deceptorũ adiuto resisti nõ põt, sublataq; sunt resistendi remedia, vnũ tũ iure naturali proditũ est, ꝙ nullus princeps tollere põt appellatiõis remediũ, cũ sit quędã defensio, quę iure diuino, naturali, & hũano cuiq; cõpetit, quę nõ põt aufferri a principe, vt in Cle. pastoralis, de sen. & reiudi. & no. splendor ille Canonistarum Inno. in. c. quę in ecclesiarum. De cõstitutio. Ad huiusmodi ergo appellationis remediũ quo oppressi releuãt cõfugiẽtes. Nos rector & vniuersitas studij Parisiensis, Illustrissimi ac Christianissimi Principis nr̃i Fancorũ Regis filia primogenita antiqua studiorũ parens, vice ac nomĩe nr̃is singulorũq; Doctorũ, Magistrorũ, ac scolariũ Parisieñ. studeñ, animoq; & intentione prouocandi & appellandi. A personis, & grauaminibus infrascriptis dicimus, & proponimus, noscq; loco & tempore oportunis, & cõgruis probaturos Offerimus, quę sequũt

Imprimis q̃ cũ priſcis illiſtpibus hęreſes multę pullularent plu-
rimiq̃ errores inſurgerent, & Chriſtifideliũ diſſidię orirent, ec-
cleſiaſticiq̃ ſtatus deformatio conſpiceret. Fuerũt ſacra genera-
lia concilia proinde ſtatuta, in quib⁹ hęreſes extirparent, mores
reformarent, Chriſticolarũ diſſidentiũ adinuicẽ recõciliationes
fierẽt prout ſacrorũ gñaliũ cõciliorũ incũbit officio. Et pręcipue
ante oĩa ſacra Cõſtantieñ. & Baſilieñ cõcilia, quę ſucceſſiue ac le
gitime in ſpũ ſctõ cõgregata vniuerſalẽ Eccłiam repręſentantia
q̃plurima circa pręmiſſa ſtatuerũt, maxĩe circa ſtat⁹ eccleſiaſtici,
tam in capite, q̃ in membris reformationẽ, q̃ illis dieb⁹ pręcipue
indigere reformatione videbant, cũ deformitates in eccleſia dei
excreſcere, et mores corruptos eandẽ eccleſiam inficere ꝓſpice-
rent, vt repreſſis deformitatũ ſcelerũq̃ regnantiũ enormitatib⁹
perniciosis, quę p Chriſtianitatẽ (ſpretis antiquorũ Patrũ decre
tis, & inſtitutitio. ſalutaribus) multas clades, multaq̃ diſcrimina
iniecíſſe videbant, diuin⁹ honor refloreret in terris, lumẽ Catho
licę veritatis Chriſto vera luce auxiliante effulgeret, & eccleſia-
ſticę libertatis cõuerſatio ſubſiſteret, populuſq̃ Chriſtian⁹ ſalu-
briter regeret, & ad ſalutem perduceret æternã Et inter cętera
perpendit ipſũ ſacrũ Baſilienſe cõciliũ qualiter p ſctõs prẽs an-
tiquos, ſacri Canones ſalubriaq̃ decreta p fœlici regimine iã di-
cti ſtatus eccleſiaſtici, tã ſuper electionib⁹, modiſq̃ miniſtros ec-
cleſię aſſumendi & inſtituendi conditi fuerũt, qui q̃ diu fuerũt
obſeruati, eccleſia dei fructus honoris & honeſtatis fœlici vber-
tate produxit, diſciplinę eccleſiaſticę vigor perſtitit religio, pie-
tas, charitas, vbertim floruerũt, hoĩeſq̃ in quietudine anĩ cõſtitu
ti, deũ auctorẽ pacis deuotiſſime coluerunt Sed poſtq̃ damnatę
ambitiõis improbitas, et deteſtandę cupiditatis inſaciabilitas hu
manitatis iura violando, ipſa ſanctorũ patrũ decreta paulatim
cœpit deſerere, atq̃ cõtinere, & in vicia ruere, ſubſecutę ſunt de-
formatiões ſtatus eccleſiaſtici, atq̃ decolorationes & vſurpatio-
nes pręſertim per prælaturarum dignitatumq̃, & aliorum be-
neficiorũ reſeruationes, & gratiarũ ad vacatura beneficia expe-
ctatiuarũ a iure exorbitañ. multiplicationes & inumerabiles cõ
ceſſiones, et alia grauiſſima & importabilia onera, quibus eccłię,
eccleſiaſticęq̃ pſonę grauiter afflictę, & fere ad extremã euacu-
ationẽ & deſtructionẽ illis dieb⁹ ruere cõſpiciebant. Cũ beneſſ-
ciorũ eccleſiaſticorũ patrimonia & bona ĩdigni occupabant, &

ſæpe dignitates, ac beneficia notabilia & oppulentiora perſonis conferebant incognitis, et indignis, quæ in eiſdē beneficijs minime reſidebāt, et animarū cura, quę eſt ars artiū, neglecta, velut mercenarij ſolū temporale lucrū quęrebant, ſicq; cult⁹ minuebatur diuinus, animarū cura negligebatur, eccleſiaſtica iura periebant, ruebāt ędificia, quę magnificentia extruxerat deceſſorū. Et clerici literarū ſcientijs, & virtutib⁹ effulgentes, qui ad Chriſtianę plebis edificationē ſalutarē vacare poſſent, quorū perlucida & ſalutaria documenta prædictā illuſtrarent eccleſiā, decorarēt virtutibus, & moribus informarent, per quos q̄ſi per luminoſas ardenteſq; lucernas ſup candelabrū in domo dñi poſitas (errorū tenebris profugatis) toti⁹ corpus eccleſiæ, tanq; ſydus irradiaret matutinū, eorūq; fœcūda facundia cœleſtis irrigui gratia influente ſcripturarū enigmata reſerarent obſcura dilucidarent, dubiaq; declararent, profundiſq; ac decoris illorū ſermonibus ampla ipſius eccleſiæ fabrica velut gemmis vernantibus rutilaret, et verborum elegantia ſingulari glorioſius ſublimata choruſcaret, qui etiam regnorū, & rerū publicarū conſilijs forent oportuni propter ſpem congruę promotionis eis ablatā diuinarum, & humanarū ſcientiarum ſtudia deſerebant, viſu per reſeruationū & expectatiuarū occaſiōe captādę mortis alienę votis ingerebatur, lites ſuſcitabant, contentiones & rixę inter Chriſti miniſtros oriebant, ambitio pluralitatis beneficiorū execrabile fouebat, pauperes clerici varijs & innumeris perſonarū & rerū diſcriminibus ſubijciebant, beneficia quoq; eccleſiaſtica, per litiū inuolutiones, & multiplicationes ſæpius iniuſte occupabant, & ſine diuinis officijs ſępius remanebant, materia iniuſtis vexationib⁹ parabat, Abuſus peſtiferi, horrrenda & deteſtanda ſpecie labis ſymoniacę reſperſi cōmittebant, iuuenib⁹ bonę indolis, qui in ſtudioſis & virtuoſis actibus intendere deberent euagandi materia præbebat et breuiter ſtatus eccleſię confundebat, plurimaq; aduerſus diuina, & humana iura in animarū perniciē, ac eccleſię, & regnorū, atq; ꝓuinciarū pręcipue Regni Francię & Delphinat⁹ Vienneñ, oppreſſionē, & deſtructionē ꝓpetrabant, quorū, q̄rūq; theſauri in extraneas regiōes aſportabant, vt eo exhauſto ſacerdotioq; depreſſo regna ipſa, & ſubditi debiliores in aduerſis redderent, beneficiaq; iam non gratis iuxta Euagelicam doctrinam Chriſtiq; præceptū dicens, Gratis accepiſtis, gratis date & con-

tra cõciliũ Laternense &.c. vnicũ, ecclesiastica beneficia, cũ sũma ambitione & auaritia, auriq; & argenti exactione conferebant. His igit tam detestabilib⁹ incõmodis diuiq; proculdubio displicẽtibus voluntati, saluberrime prouidere cupiens concilium Basiliense memoratum. Contra hæc saluberrima constituit, & edidit statuta, & decreta, volens, & ordinans vt tales ecclesiæ pręficerẽtur Pastores, q tanq; colũnę & bases ipsam ecclesiam doctrina, & meritis firmiter sustentarent, non quidẽ per reseruationes generales ecclesiarũ huiusmodi, sed per electiones, & confirmationes Canonicas iuxta iuris cõmunis dispositionem ecclesijs ipsis metropolitanis, cathedralib⁹, monasterijs, collegiatis ecclesijs, & dignitatib⁹ electionis vacantibus debite prouideret. Reseruationes generales huiusmodi reprobãdo, cęteris dũtaxat exceptis certã salutarẽq; formã antiqs formis a iure introductis adijciendo. Et insuper vt per singulas ecclesias ministri instituerent idonei, qui scientijs & virtutib⁹ effulgerent ad Christi gloriam, & populi Christiani salutarẽ ędificationẽ, reprobãdo multitudinẽ gratiarũ expectatiuarũ, quę dignorũ ministrorũ institutiõi, & ꝓmotioni obuiabat, ac reseruationes quascunq; beneficiorũ, siue per Papã, siue ꝑ legatos reꝑbañ. ac nullas, et iualidas declarñ. Voluit insuper, & statuit vt per prelatos & eos ad quos beneficiorũ collatio et dispositio, spectare dignoscit, virt studiosis, cęterisq; qualitatibus specificatis prędictis qui per vniuersitates generaliũ studiorũ eiusdem prelatis, & Patronis nominarẽt Canonice prouideret, certis monificationibus, e decreto irritañ, adiectis. Præterea vt fraterna charitas in clero, & populo vigeret, & nequis proximũ suũ ĩ debitis vexationibus opprimeret, sed iusticia ordine debito cuilibet ministraret, ad obuiandũ infinitis abusibus, & varijs incõmodis, quæ inoleuerẽt, statuit vt ꝑ salute, et quiete subditorũ. Iusticia in partibus cũ honestate & facilitate ministraret, ne studeñ. & alij subditi extra regna, & prouincias suas ad curiã Romanã traherent, & citarent, ne etiã per hoc huiusmodi regnorũ, & prouinciarũ facultates exhaurirent. Damnauit insuper hniusmodi sacrũ conciliũ abusum illum iam damnatum de annatis solueñ, salutifere prohibens illarũ exactionẽ, et solutionẽ Multaq; alia sancta, & salubria statuit idem concilium ad diuini cultus augmentũ ac salutẽ ac quietẽ subditorũ quę omnibus innotescunt. Quæ quidẽ statuta serenissimus ille Princeps diuini

nominis & ecclesiastici honoris exaltator deuotissimus & conseruator excellens Karolus septimus Francorũ Rex in suo celebri concilio ecclesię Gallicane Bituri celebrato recenseri fecit, et ea sic salutifera, et suo regno ac Delphinatui vtilissima saluti & quieti subditorum consuleñ inconcusse seruari pręcepit, et per Regnũ et Delphinatũ promulgari fecit, prout conseruata & obseruata fuerunt ac ex eorum obseruantia cultus perseuerauit diuinus, salus aduenit subditorum, omniaq; in eisdẽ Regno & Delphinatu prospere successerũt. Sed Romani ꝓprijs cupiditatib⁹, & cõmoditatibus inhiantes attendentes his medijs aurũ & argentũ, sicut antea, ex dictis Regno & Delphinatu ad se ꝓ suo voto nõ deferri, huiusmodi statutis inuidẽtes ea per Romanos Pontifices abrogari facere studuerunt, quod auxliante domino hactenus ꝓhibitũ extitit donec aduenit dñs Leo Papa decim⁹, qui Romanis plus debito fauens, in quodã cœtu in Romana ciuitate, quę contra nos est, nescimus qualis, non tñ in spũ dñi cõgregato, cũ quo nihil contra legem diuinã & sacra Concilia statui, decerni, aut ordinari potest. Opera enĩ quæ ego facio ipsa testimoniũ perhibent de me, præmissa tam salutifera statuta abrogañ. esse nescimus quo fretus consilio censuit contra fidem Catholicam, & auctoritatem sacrorũ generaliũ conciliorũ veniendo, sacrũ Basiliense conciliũ damnauit. In quo inter cætera iudicatũ est gloriosã virginẽ Mariã sine peccato originali fuisse cõceptam, nec de illo habet ecclesia aliam decisionẽ, quędã alia statuta ꝓ libito voluntatis, cũ venia dictũ sit, condendo, in perniciem Regni & Delphinatus prædictorum, & subditorũ illustrissimi Principis nostri Franciæ Regis detrimentũ. Per hoc enĩ Canonicas electiones, quibus sancte et salubriter ecclesijs metropolitanis, Cathedralibus, monasterijs, et alijs collegiatis ecclesijs eorũdem Regni & Delphinatus prouidebat, destruxit, Huiusmodi ecclesiarũ prouisiones cũ vacauerint sibi reseruando, collocationesq; & interpretationes beneficiorũ nõ expresso vero valere irritas esse declarauit, subditorũq; Regni in prima instantia ꝑ Cardinales & curiales sedis Apostolicę passim vocari, et nominationes vniuersitatũ in parte reprobauit et damnauit, ita vt amodo si talia statuta tolerarent, non hi quibus virtutũ merita, et literarũ scientia, sed quibus pecuniarũ acerue, et potentũ fauores suffragabunt ad ipsarũ ecclesiarũ nõ dicimus regimen, sed proch do-

lor perniciem et ruinã assumentẽ, cũ huiusmodi personarũ mores ac vicia nõ pscrutabũtẽ, & indigni sępius ad regimẽ assumentẽ animarũ cõtra sacri gñalis cõcilij salutiferũ statutũ, recte iudicãs nihil esse qd' ecclesię dei magis officiat, q̃ q̃ indigni assumantẽ p̃lati ad regimẽ aiarũ, & ꝓpterea statuẽs, vt is ad quẽ ptinet electionis cõfirmatio ꝓcessum electionis et electi personã diligenter examinet, anteq̃ eidẽ electio, munꝰ ꝓfirmatiõis impẽdat, pœnã cõtra facien. imponens Per hæc etiã & alia quę idẽ dñs Leo statuen. decreuit, viris studiosis & literarum scientia pollentibus spem promotionis ademit. Et aptissimũ modũ, facultates, et substantiã totius Regni et Delphinatus exhaurien. inuenit, quo etiam huiusmodi Regni et Delphinatus subditi improbis machinationibus ad Curiam Romanã euocentur. Et in debitis vexationibus fatigentẽ, huiusmodiq̃ sic nouis æditis statutis iam dictus dñs Leo Papa serenissimũ Principem nostrũ Franciscũ Regem modernũ in partibꝰ Italicis agentẽ in maximo strepitu armorũ consensum prębere quorũdam suasu coegit. Et ne promissionis infractor idem princeps illustris videt iam dicti dñi Papę monitis obtemperans, hæc quæ dicta sunt de nouo edita statuta quæ concordata vocantẽ ruinã ecclesie, totiusq̃ Regni inde iminentẽ non attendens nobis, dictaq̃ vniuersitate, & alijs quorũ intererat nõ vocatis nec auditis publicãda esse imperauit, nõ dijudicans q̃ ei dictoq̃ Regno & Delphinatui & subditis pernitiosa esse viderentur. Ex quibus NOS RECTOR ET VNIVERSITAS grauatos lęsosq̃ et oppressos esse sentien. cũ per ea ad superius enarrata incõmoda sensim deuenire posse prospiciamus. Idcirco a dño nro Papa non recte consulto, iam dictiq̃ sacri Basilien. concilij ac subsecute & ei adheren. pragmaticę sanctionis statutorũ abrogatione, nouorũ statutorũ editione, cõsensus p̃statione, ac attẽtata illorũ quadam publicatiõe, & oibus inde secutis & secuturis tã ꝓ nobis, quã oibus & singulis suppositis ipsius vniuersitatis, & nobis ac illi adhęrẽtibus, & adhęrere volentibus Ad futurũ conciliũ legitime, ac in loco tuto. Et quẽ libere, & cũ securitate nos eadẽ vniuersitas vel a nobis, et ab ea deputãdi adire poterimus. Et ad illũ vel illos, ad quẽ seu q̃s de iure, priuilegio, ꝓsuetudine, vel alias nobis ꝓuocare licet & appellare, prouocauimus & appellauimus, prout in his scriptis prouocamus & appellamus. Instanter, instantius, & instantissi-

me protestañ. hanc appellationẽ prosequi per viã nullitatis, abusus, iniquitatis, vel iniusticię. Et alias prout melius poterimus, optione nobis reseruata. Astantes intestimoniũ inuocañ. addendi, diminuendi, mutandi, corrigẽdi & in melius reformãdi, omniumqꝫ alio iuris beneficio, nobis ac nostris adhærentibꝰ, & adhęrere volentibus semper saluo, Datũ & actũ Parisijs in nostra congregatione generali apud sanctũ Bernhardũ solenniter celebrata. Anno dñi millessimo quingentesimo decimo septimo die vicesima septĩa mensis Marci ante pascha. Postmodũ vero prę inserta appellatione sic interiecta die prima mensis Aprilis vi. venerabilis magister Arnulphus Monnart in artibus magister & in iure ciuili liceñ. noster ꝓcurator generalis & ad hoc specialiter constitutꝰ corã venerabili & circũspecto viro magistro Guillermo Hue vtriusqꝫ iuris liceñ. insignis ecclie Parisiẽsis Decano tãquã corã persona autentica, & in dignitate cõstituta personaliter cõparens. Tũ illũ seu illos, ad quẽ seu ad quos appellamus adire non possumꝰ huiusmodi appellationẽ, & cõtenta in ea noĩe nr̃o & pro nobis intimauit, insinuauit, & notificauit Apostoloſqꝫ cũ instãtia debita sibi dari petijt & requisiuit, Qui quidẽ dñs Decanus cũ reuerẽtia & honore debitis eidẽ appellationi reuerenter detulit & Aplos reuerẽtiales & tales quales de iure & ꝓsuetudine vel priuilegio dare poterat & debebat, dedit & cõcessit. Acta fuerũt hæc vltimo dicta & facta ĩ ecclesia Parisieñ. Anno & die prędictis. Præsentibus ibidẽ venerabili & scientifico viro Magistro Petro de vallei Teologia doctore Canonico dictę ecclesie Parisieñr & Magistro Arturo Alonf in artibꝰ magistro testibus ad præmissa vocatis & rogatis. Sic signũ le. Raux et hubert et sigillata in duplici cauda & cera rubea magno sigillo dictę vniuersitatis.

Lappellation de Luniuersite de Paris ponr les Rectenr Docteurs Maistres Regens Estoliers & suppostz dicelle et leurs adherens des greiefz et causes cy dessus declarez.

BIBLIOTHEQUE DE L'UNIVERSITE DE FRANCE

BIBLIOTH
RÉSERV

APPELLATIO VNIVERSITATIS PARISIENSIS. —— 1517.